

Spojená škola, Jána Vojtaššáka 13, 01008 Žilina

**VÝCHOVNÝ PROGRAM
PRE ŠKOLSKÝ KLUB DETÍ**

„Svet očami detí“

Názov ŠkVP	Svet očami detí
Študijná forma	Denná
Výchovný jazyk	Slovenský
Predkladateľ:	
Názov školy	Spojená škola, Jána Vojsaššaka 13, Źilina
Organizačná súčasť školy	Školský klub detí
Adresa	Jána Vojsaššaka 13, 01008 Źilina
IČO	55634737
Riaditeľ školy	PaedDr. Júlia Mankovičová
Koordinátor výchovného programu	Mgr. Emília Melková
Zriadovateľ	
Názov	Regionálny úrad školskej správy v Źiline
Adresa	Vysokoškolákov 8556/33B 010 08 Źilina
Prerokovaný pedagogickou radou dňa:	04.09.2023
Prerokovaný radou školy dňa:	
Platnosť výchovného programu	1.9.2023 – 31.08.2027

Pečiatka a podpis riaditeľky školy/ŠZ

OBSAH

Úvod.....	3
1 Názov Výchovného programu	4
2 Ciele a poslanie výchovy	4
2.1 Charakteristika zariadenia.....	4
2.2 Charakteristika detí	5
2.3 Zameranie školského klubu detí	5
2.4 Dlhodobé projekty	5
2.5 Spolupráca s rodičmi a partnermi školy	6
2.6 Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti	7
2.7 Kľúčové kompetencie	7
3 Formy výchovy a vzdelávania	8
4 Výchovný jazyk	8
5 Špecifiká výchovy a vzdelávania detí zo sociálne znevýhodneného prostredia a marginalizovaných rómskych komunít	9
6. Tematické oblasti výchovy	10
6.1 Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy	11
6.1.1 Komunikácia a práca s informáciami.....	11
6.1.2 Sebarozvoj a svet práce.....	12
6.1.3 Zdravie a subjektívna pohoda	12
6.1.4 Spoločnosť a príroda	13
6.1.5 Kultúra a umenie	14

Úvod

**„ Ak chceme deti vychovávať, je nutné, aby sme sa stali tiež deťmi“
(Martin Luther)**

Štátny výchovný program pre školský klub detí vymedzuje základné požiadavky štátu na poskytovanie výchovy a vzdelávania v školských kluboch detí.

Štátny výchovný program:

- predstavuje štátom vymedzené ciele a obsah výchovy a vzdelávania v súlade s aktuálnymi požiadavkami na zabezpečenie komplexného rozvoja osobnosti dieťaťa s akcentom na výchovnú činnosť,
- zohľadňuje ciele a princípy výchovy v čase mimo vyučovania, výchovy vo voľnom čase a neformálnej výchovy a vzdelávania,
- prispieva k ucelenému a vnútorne prepojenému systému základného vzdelávania, prepája formálne a neformálne vzdelávanie,
- prispieva k formovaniu osobnosti dieťaťa v úzkej spolupráci s príslušnou základnou školou a rodinou dieťaťa,
- zdôrazňuje demokratický prístup a prístup neformálnej výchovy a vzdelávania vo výchovno-vzdelávacej činnosti umožňujúci zdieľanie osobných skúseností a pohľadov na obsah i proces,
- akcentuje potrebu pracovať s rozmanitosťou detí, ich rôznorodým potenciálom, nadaním aj znevýhodnením na princípe inklúzie vo výchove a vzdelávaní, ktorá je determinovaná vytvorením podmienok a podporných opatrení v podobe integrovaného systému prevencie, intervencie a personálneho posilnenia,
- predstavuje základný rámec pre tvorbu výchovných programov školských klubov detí, ktoré sú prispôsobené miestnym podmienkam a deťom, ktoré ich navštevujú,
- je rámcom a východiskom pre tvorbu metodických materiálov pre školské kluby detí, ktoré môžu podporovať realizáciu výchovného programu školského zariadenia,
- podporuje napĺňanie obsahovej dimenzie výchovy mimo vyučovania, čím vytvára predpoklady plnohodnotnej prípravy detí na život,
- vytvára predpoklady na autonómne plánovanie a realizáciu výchovy a vzdelávania v konkrétnych školských kluboch detí,
- zabezpečuje zmysuplnú realizáciu činností v školských kluboch detí zameranú na:
 - oddych v čase mimo vyučovania a v čase školských prázdnin,
 - záujmovú činnosť,
 - prípravu na vyučovanie,
- vychádza z legislatívnych podmienok fungovania školských klubov detí a ich špecifik, pre ktoré je typické, že:
 - prijímanie detí do týchto zariadení nepodlieha prijímaciemu konaniu,
 - účasť detí na výchovno-vzdelávacej činnosti sa zakladá na rozhodnutí jedinca/zákonných zástupcov dieťaťa,
 - činnosti a aktivity školského klubu detí vychádzajú zo záujmov detí, čím je vytváraný dostatočný priestor pre individuálny prístup a vlastné tempo činnosti,
 - časová voľnosť umožňuje flexibilitu vo využívaní rozmanitých foriem a metód práce a vo využívaní rozmanitých priestorov na ich realizáciu.

1 Názov Výchovného programu

Názov výchovného programu „*Svet očami detí*“ vyjadruje základnú myšlienku výchovného programu. Tak, ako sa vyjadril Martin Luther „Ak chceme deti vychovávať, je nutné, aby sme sa stali tiež deťmi“. Pozerať sa na svet očami našich detí a prispôbiť sme podmienky na ich výchovu a vzdelávanie tak, aby získali manuálne zručnosti a schopnosti potrebné pre ich praktický život. Výchovný program ŠKD kladie dôraz na všestranný rozvoj a rozvíjanie kľúčových kompetencií dôležité pre život každého dieťaťa.

2 Ciele a poslanie výchovy

Poslaním školského klubu detí je umožniť deťom rozvíjať ich osobnostný potenciál, záujmy a vzdelávacie potreby v podporujúcom prostredí uplatňujúcom požiadavky na výchovu mimo vyučovania a výchovu vo voľnom čase, prostredníctvom princípov neformálneho vzdelávania.

Ciele výchovy a vzdelávania v školskom klube detí sú:

- rozvíjať spôsobilosti kľúčové pre život v 21. storočí v prepojení na ciele a profil absolventa základného vzdelávania,
- rozvíjať spôsobilosti oceňovať voľný čas ako hodnotu, využívať ho zmysluplne a racionálne pre svoj rozvoj,
- rozvíjať spôsobilosti plánovať a vyberať si vhodné činnosti na participáciu, rekreáciu a relaxáciu,
- podporovať inkluzívny a individualizovaný (diferencovaný, personalizovaný) prístup vo výchove a vzdelávaní, v centre ktorého stojí dieťa, jeho osobnostný potenciál a výchovno-vzdelávacie potreby,
- podporovať podnikavosť, iniciatívnosť, tvorivosť a prirodzenú zvedavosť pri poznávaní sveta okolo seba,
- uplatňovať a chrániť práva dieťaťa v spolupráci s rodinou, zriaďovateľom a ďalšími zainteresovanými stranami (partnermi) podieľajúcimi sa na výchove,
- zabezpečiť oddych a relaxáciu detí po vyučovaní v škole,
- rozvíjať záujmy a napĺňať novo-vynárajúce sa potreby súčasných detí,
- podporovať aktivity vzťahujúce sa ku škole,
- zabezpečovať deťom podmienky na prípravu na vyučovanie.

2.1 Charakteristika zariadenia

Činnosť školského klubu detí sa realizuje v škole v kmeňových triedach, nakoľko škola nemá k dispozícii iné priestory, ktoré by sa mohli využívať na činnosť školského klubu detí. Nachádza sa v pavilóne 3, kde sa nachádzajú kmeňové triedy detí C variantu. Počet zriadených oddelení závisí spravidla od počtu prihlásených detí. Skupiny detí v oddeleniach sú heterogénne v závislosti od toho, kedy ktoré dieťa končí vyučovanie. Vychovávateľka si deti prevezme v zbernej triede a odchádza s nimi do pridelených kmeňových tried. Školský klub detí má k dispozícii školskú kuchyňu, školskú knižnicu, počítačovú miestnosť, telocvičňu a školskú záhradu. V triedach sú IKT tabule, počítač, CD prehrávač. Oddelenia sú vybavené nábytkom, váľandou na oddych, kobercom na relaxáciu. Vychovávateľky obedujú spoločne s pridelenými deťmi v školskej jedálni a dohliadajú na správne stolovanie.

Vychovávateľky majú k dispozícii kabinet, v ktorom sa nachádzajú pomôcky, didaktické hry potrebné na každodennú prácu.

2.2 Charakteristika detí

Školský klub detí navštevujú deti Spojenej školy od prípravného ročníka po 10.ročník. Deti sú prijímané na nasledujúci školský rok na základe písomnej prihlášky zákonných zástupcov. V prípade záujmu a voľnej kapacity sa deti prijímajú aj počas školského roka. Dieťa je možné počas roka aj odhlásiť na základe písomnej odhlášky zákonného zástupcu.

Školský klub detí sa člení na oddelenia spravidla podľa veku detí, pričom počet detí v oddelení určí riaditeľ školy, ktorej je školský klub detí súčasťou, pri dodržaní požiadaviek podľa osobitného predpisu počet detí v oddeleniach pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je rovnaký ako v triedach, v ktorých sa vzdelávajú (Školský zákon).

2.3 Zameranie ŠKD

Školský klub detí pre deti so zdravotným znevýhodnením sa zameriava na relaxáciu, odpočinok a upevňovanie vedomostí a zručností nadobudnutých počas výchovno-vzdelávacej činnosti v škole formou didaktických hier. Vedeť deti k triedeniu odpadu, poznávanie prírody a poznávanie pamätihodností v regióne. ŠKD slúži na výchovu a vzdelávanie, prípravu na vyučovanie a na uspokojovanie a rozvíjanie záujmov detí v čase mimo vyučovania. Režim dňa v ŠKD zohľadňuje striedanie činností, pričom rešpektuje najmä potrebu detí na oddych, relaxáciu, a uspokojovanie záujmov. Preferujeme rozvoj samostatnosti a zodpovednosti za prípravu na vyučovanie a za svoje konanie, aktívne využívanie voľného času a zmysluplný rozvoj osobnosti.

Pestujeme u detí prirodzený vzťah k prírode. Učíme deti chápať význam rastlín a živočíchov v prírode, aktívne sa zapájame do zberových aktivít. Realizujeme aktivity zamerané na výchovu k manželstvu a rodičovstvu.

Východiská VP ŠKD:

- zákon č. 245 o výchove a vzdelávaní(školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Koncepcia školy,
- Školský vzdelávací program.

Školský klub detí sa riadi Vyhláškou 322/2009 Z. z o špeciálnych školách, Vyhláškou 22/2022 Z. z. o školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach a Zákonom 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2.4 Dlhodobé projekty

Počas školského roka sa zapájame do školských a kultúrnych podujatí, realizujeme športové súťaže, pobyty v okolí školy a realizujeme výstavky prác detí.

Vnútroklubové akcie:

- Šarkaniáda – súťaž o najkrajšieho a najrýchlejšieho šarkana
- Tvorivé dielne – rozvoj kreativity detí
- Vševedko – spoločenské popoludnie plné hlavolamov a tajničiek
- Šibi ryby – zvyky a tradície spojené s Veľkou nocou
- Miss Karneval – súťaž o najkrajšiu masku
- Pošta pre mamu – spoločenské popoludnie venované mamám
- Športom ku zdraviu – športové aktivity a súťaže
- Rôzne aktivity s využitím prvkov biblioterapie, arteterapie, muzikoterapie, Dramatoterapie

Vnútroškolské akcie, ktorých súčasťou je i ŠKD:

- Plavecký výcvik, Mikuláš, Môj stromček žije, Vianočná akadémia, Hviezdoslavov Kubín, Športové hry, Hlasné čítanie v knižnici, Slnko v duši, Deň rodiny, Protidrogová prevencia

2.5 Spolupráca s rodičmi a partnermi školy

Najbližšími partnermi školy a školského zariadenia sú rodičovská rada, rada školy a okresný úrad.

Rodič ako partner

Rodič dieťaťa je zásadným partnerom, bez účasti ktorého proces nedokáže efektívne fungovať. Veľa rodičov sú členmi rodičovského združenia, rady školy a úzko spolupracujú so školou a školským zariadením. Na rodičovských združeniach sú informovaní o priebehu výchovy a vzdelávania. Taktiež sú informovaní aj osobným kontaktom počas konzultačných hodín u triedneho učiteľa i vychovávateľa.

Zároveň sú rodičia informovaní o aktuálnom dianí na škole, prostredníctvom oznamov, webovou stránkou. Vychovávateľky dbajú o každodenné poskytovanie spätnej väzby rodičom pri preberaní dieťaťa zo školského klubu detí.

Úspešnosť spolupráce závisí od kvality osobností učiteľov a vychovávateľov, ktorí si dokážu získať dôveru rodičov a presvedčiť ich o tom, že ich spoločnou a prvoradou úlohou a najdôležitejším cieľom je dobro detí.

Spolupráca učiteľ-učiteľ

Vzájomná komunikácia a spolupráca je veľmi dôležitá a je súčasťou fungovania školy a školského zariadenia. Je potrebné, aby učitelia medzi sebou spolupracovali, podávali si navzájom informácie ohľadom detí, ale aj výchovno-vzdelávacieho procesu. V našom školskom zariadení sa vzdelávajú žiaci s rôznymi postihnutiami. Od ľahko mentálneho postihnutia, stredne a ťažko mentálneho postihnutia, viacnásobného postihnutia a taktiež s poruchou autistického spektra. Nie je reálne, aby si v našej škole učitelia a vychovávatelia nepodávali informácie o deťoch navzájom. Musíme poznať zdravotný stav detí, rodinné pomery detí a iné závažné informácie, týkajúce sa detí. Dôležitá je aj spolupráca vedenia školy s pedagogickými, nepedagogickými a odbornými zamestnancami. Na pracovných a pedagogických poradách sa riešia rôzne problémy týkajúce sa školského zariadenia, detí a podávajú sa návrhy na zlepšenie výchovno-vzdelávacieho procesu.

Účelové partnerstvá

Školský klub detí ako súčasť Spojenej školy sa spolupodieľa na realizácii rôznych projektov a spolupracuje taktiež s rôznymi fyzickými a právnickými osobami.

Škola spolupracuje aj medzinárodne so školou v Ostrave, spoločne na realizácii rôznych projektov, do ktorých sa zapojili aj vychovávateľky zo školského klubu detí. Úzko spolupracujeme aj s Krajskou knižnicou, kde pracovníčky knižnice pripravujú pre deti rôzne aktivity na zlepšenie čitateľskej gramotnosti, ale aj rôzne workshopy.

Naša škola spolupracuje aj s praktickými školami, odbornými učilišťami, ktoré navštevujeme počas dní otvorených dverí, kde si môžu žiaci pozrieť možnosti ďalšieho vzdelávania sa po ukončení povinnej školskej dochádzky. Ďalšími partnermi školy a školského zariadenia sú Kia Motors, Mestské divadlo, Základné umelecké školy, Mestský úrad, Katedrou špeciálnej pedagogiky, PDF UK v Bratislave.

Škola aktívne oslovuje potenciálnych sponzorov a získava finančné a vecné dary od jednotlivcov a organizácií.

2.6 Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

Výchovno-vzdelávacie stratégie smerujú k rozvíjaniu kľúčových kompetencií, prípadne k utváraniu nových kompetencií dieťaťa. Preferujeme individuálny prístup, uplatňovanie zážitkových, aktivizujúcich metód a foriem práce, aplikovanie humanistickej výchovy (partnerský vzťah ku dieťaťu), využívanie moderných IKT, úzku spoluprácu s rodinou dieťaťa, spolupráca s vyučujúcimi a poradenským zariadením.

2.7 Kľúčové kompetencie

Kompetencie detí ŠKD **nadväzujú na kompetencie žiakov Spojenej školy, Jána Vojaššáka 13, Žilina**. Kompetencie sa v procese výchovno-vzdelávacej činnosti mimo vyučovania rozvíjajú a navzájom prelínajú v jednotlivých tematických oblastiach výchovy. Dieťa ich získava účasťou na záujmovej a výchovno-vzdelávacej činnosti. Kompetencie dieťaťa sú výsledkom obsahu výchovno-vzdelávacej činnosti a celkového výchovnovzdelávacieho procesu v ŠKD.

Kompetencie učiť sa učiť

- **Učiť sa poznávať** (získava vedomosti z rôznych predmetov, učí sa objavovať veci a javy, analyzuje ich, prispôbuje sa novým situáciám, vytvára niečo nové, rieši nový problém).
- **Učiť sa „ako na to“** (získava širokú škálu osobných zručností potrebných pre život, t.j. schopnosť komunikovať s druhými alebo pracovať ako časť kolektívu, ako i praktické zručnosti).
- **Učiť sa žiť spoločne** (rozvíja porozumenie s inými ľuďmi, poznanie, že všetci máme práva a povinnosti, správať sa k ostatným tak, ako chceme, aby sa oni správali k nám, pracuje spoločne a riešiť problémy konštruktívnymi spôsobmi).
- **Učiť sa byť** (rozvíja vnútorné kvality, získava schopnosti žiť svoj život v súlade s tým, čo skutočne považujeme za pravdivé a správne).

Komunikačné kompetencie

- ovláda reč a mimo slovnú komunikáciu myšlienky, otázky a odpovede vyjadruje vhodne
- formulovanými vetami
- vie vyjadriť vlastný názor, komunikuje s vrstovníkmi i dospelými, dokáže prehovoriť na verejnosti
- vypočuje si opačný názor
- rozvíja si komunikačné schopnosti v oblasti moderných IKT
- prijíma spätnú väzbu
- komunikuje kultivovane
- rozlišuje spisovnú a hovorovú reč, sociálne a interpersonálne kompetencie
- pomenuje svoje potreby, city a pocity
- zvládne jednoduché stresové situácie
- vlastným postupom rieši jednoduché konflikty, navrhuje spôsoby na ich vyriešenie
- presadzuje autonómiu a práva svojej osobnosti
- efektívne spolupracuje v skupine, rešpektuje úlohy skupiny, dokáže sa podriaďovať – prijať kompromis, rešpektuje dohodnuté pravidlá
- je tolerantný k odlišnostiam medzi ľuďmi, je solidárny, uvedomuje si potreby ostatných žiakov a osôb so zdravotným znevýhodnením
- rešpektuje iných, vytvára si pozitívnu predstavu o sebe samom – ovláda a riadi svoje správanie a konanie tak, aby dosiahol pocit sebauspokojenia a sebaúcty
- uvedomuje si potreby ostatných detí, prejavuje citlivosť a ohľaduplnosť
- poskytne pomoc alebo pomoc privolá

Pracovné kompetencie

- prejavuje samostatnosť vo vypracovaní domácich úloh
- prijíma nové informácie a poznatky
- dokončí prácu
- kultivuje svoju vytrvalosť
- plní si svoje povinnosti
- ovláda jednoduché manuálne zručnosti a samoobslužné činnosti potrebné pre praktický život
- rozvíja manuálne zručnosti

Občianske kompetencie

- uvedomuje si svoje práva i potrebu rešpektovania práv a slobôd iných osôb
- vníma nespravodlivosť, agresivitu, šikanovanie a dokáže sa im brániť
- správa sa zodpovedne, dbá na osobné zdravie svoje i druhých
- správa sa zodpovedne i s ohľadom na zdravé a bezpečné prostredie (prírodné a spoločenské)
- je otvorený primeranej účasti na živote v oddelení
- prejavuje úctu k rodičom, zamestnancom školy a k starším osobám

Kultúrne kompetencie

- pozná kultúrne pamätihodnosti okolia a regiónu
- váži si tradície a kultúrne dedičstvo národa
- rozlišuje kultúrne a nekultúrne správanie
- rešpektuje iné kultúry a zvyky
- prijíma kultúrne podnety
- je otvorený podieľať sa na kultúrnych podujatiach v skupine
- ovláda základy kultúrneho správania
- kultivuje svoj talent

3 Formy výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie sa organizuje ako denná forma. Výchovno-vzdelávacia činnosť sa v školskom klube detí uskutočňuje v ranných a popoludňajších hodinách v čase mimo vyučovania.

4 Výchovný jazyk

Výchovným jazykom v školských kluboch detí je štátny jazyk Slovenskej republiky – slovenský jazyk. V zmysle zákona č. 245/2008 Z. z. § 12 (4) Nepočujúcim deťom a žiakom sa zaručuje aj právo na výchovu a vzdelávanie v posunkovej reči nepočujúcich. (Zákon národnej rady Slovenskej republiky č. 149/1995 Z. z. o posunkovej reči nepočujúcich osôb.)

5 Špecifiká výchovy a vzdelávania detí zo sociálne znevýhodneného prostredia marginalizovaných rómskych komunít

Edukácia si vyžaduje humanistický prístup ku každej osobe s rešpektom k odlišnostiam, ktoré môžu vyplývať napr. z národnostných odlišností alebo aj iných kultúr. U žiakov z marginalizovaných skupín kladíme dôraz na rozvíjanie ich národnej identity v harmonickom súlade s výchovou k porozumeniu odlišnosti.

Vzdelávanie žiakov z marginalizovaných rómskych komunít a zo sociálne znevýhodneného prostredia je špecifické prispôbením podmienok výchovno-vzdelávacieho procesu, ktoré zohľadňujú individuálne aj sociokultúrne potreby žiaka.

Škola využíva aktivity a postupy:

- stimulujúce – podporuje žiaka/dieťa v komplexnom rozvoji, najmä v oblastiach v ktorých sa oneskoruje
- preventívne – predchádzanie negatívnym dôsledkom na komplexný rozvoj žiaka/dieťaťa,
- adaptačné – preberanie spoločensky vyžadovaných vzorov správania.

Vzdelávanie žiakov/detí so sociálne znevýhodneného prostredia a marginalizovaných rómskych komunít v škole:

- sa riadi výsledkami a zisteniami vstupnej a priebežnej pedagogickej diagnostiky so zreteľom na sociálne a kultúrne prostredie,
- sa modifikuje podľa aktuálnych možností a objektívnych potrieb žiaka/dieťaťa,
- reflektuje na správanie žiaka/dieťaťa, jeho aktuálne citové rozpoloženie a na tomto základe prispôbovať edukačný proces,
- zohľadňuje sociálny a kultúrny kontext rodiny a prostredia, v ktorom žiak/dieťa vyrastá *Vychovávateľ pri práci s týmito žiakmi/deťmi musí vnímať že:*
- rodiny a ich podmienky sú rôzne, majú vlastné potreby a hodnoty, vytvárajú odlišné výchovné, sociálne a existenčné prostredie pre dieťa,
- rodičia vychovávajú dieťa podľa svojich možností napr. podľa zaužívanej skupinovej kultúry (napr. v rómskych osadách) v zdravotne a hygienicky nevhodných podmienkach, materiálne skromných priestoroch apod.,
- rodičia nemajú rovnaké predpoklady a záujem spolupracovať vo výchove a vzdelávaní dieťaťa, ale predpokladá že si želajú dobro a úspechy svojho dieťaťa, tie sa ale zákonite nemusia zhodovať s predstavou vychovávateľa o danej situácii, čo je častou príčinou nedorozumení,
- rodičia vidia svoje dieťa, presadzujú jeho potreby a dobro v zmysle hodnôt, ktoré uznávajú, a preto nie sú schopní tak, ako učiteľ vidieť, zaujímať sa a presadzovať dobro všetkých detí v triede,
- nie v každej rodine nemusí byť rovnako uznávaná autorita vychovávateľa, ide o dlhodobý proces získavania si dôvery,
- jazykový deficit dieťaťa vo vyučovacom jazyku môže znižovať jeho vzdelávacie výsledky a socioemocionálne spôsobilosti.

Vychovávateľ musí poznať špecifiká sociálne znevýhodnenej rodiny, medzi ktoré môže patri napr.:

- nízky záujem rodičov o spoločné hry a činnosti s deťmi,
- preferenciu fyzických činností pred intelektuálnymi,
- nedostatočné alebo absentujúce podnetné prostredie,
- komunikácia v inom jazyku a nízku úroveň slovnej zásoby a vyjadrovania sa aj v materinskom jazyku,

- nedostatočné materiálne a priestorové podmienky pre hry a učenie sa,
- supľovanie rodičovskej opateri inou osobou,
- živelný a emocionálne ladený výchovný prístup,
- nepochopenie sociálnych a zákonitých potrieb , ako aj vekových osobitostí dieťaťa,
- a iné.

Vychovávateľ usmerňuje a ovplyvňuje negatívne prejavy správania sa a konania žiaka/ dieťaťa:

- odlišné sociálne správanie a problematické situácie,
- sebaapresadzovanie sa bez ohľadu na iných,
- živelnosť, impulzivitu a konfliktnosť,
- emocionálnu labilitu, hnev, výbušnosť, slovnú a fyzickú agresivitu,
- nesystematický a neproduktívny postup v hrách a edukačných činnostiach,
- a iné.

Vychovávateľ vo výchove a vzdelávaní poskytuje žiakovi, dieťaťu podporu:

- prispôsobuje sa jeho jazykovým, komunikačným ale aj sociálnym schopnostiam,
- vytvára situácie, v ktorých zažíva úspech, emocionálne uspokojenie ale aj objavovanie sociálnych rolí, a participuje na živote v sociálnom prostredí mimo vlastnej komunity,
- uprednostňuje individuálny prístup ku žiakovi, dieťaťu,
- dôveru a záujem žiaka, dieťaťa získava prirodzenou autoritou,
- vytvára prepojenie kultúr a sociálnych odlišností, ktoré sú žiakovi/dieťaťu blízke s kultúrou a sociálnou realitou spoločnosti s cieľom jeho obohacovania.

6 Tematické oblasti výchovy

Obsahovú dimenziu výchovy mimo vyučovania reprezentujú tri piliere – personalizácia, inklúzia a subjektívna pohoda, ktoré sú obsiahnuté v tematických oblastiach výchovy.

Tematické oblasti výchovy sú:

1. Komunikácia a práca s informáciami
2. Sebarozvoj a svet práce
3. Zdravie a subjektívna pohoda
4. Spoločnosť a príroda
5. Kultúra a umenie

Výchovno-vzdelávacia činnosť v školských kluboch detí je vnútorne prepojená s obsahom a cieľmi základného vzdelávania.

Tematické oblasti výchovy sú kompatibilné so vzdelávacími oblasťami základného vzdelávania. V tematickej oblasti výchovy Komunikácia a práca s informáciami sú integrované dve vzdelávacie oblasti – oblasť Jazyk a komunikácia a oblasť Matematika a práca s informáciami. Tematická oblasť výchovy Sebarozvoj a svet práce je kompatibilná so vzdelávacou oblasťou Človek a svet práce. Tematická oblasť výchovy Zdravie a subjektívna pohoda súvisí so vzdelávacou oblasťou Zdravie a pohyb. V tematickej oblasti výchovy Spoločnosť a príroda sú integrované dve vzdelávacie oblasti – Človek a spoločnosť a Človek a príroda. Tematická oblasť výchovy Kultúra a umenie je kompatibilná so vzdelávacou oblasťou Umenie a kultúra.

Ciele tematických oblastí výchovy sú prispôsobené požiadavkám 21. storočia, záujmom a potrebám súčasných detí i trendom vo svete vzdelávania (digitalizácia, informatizácia, inklúzia, individualizácia a diferenciacia a i.). V tematických oblastiach výchovy sú integrované všetky ciele základného vzdelávania, ktoré boli adaptované vo vzťahu k charakteru výchovy mimo vyučovania a špecifikám výchovno-vzdelávacej činnosti v školskom klube detí v reálnej pedagogickej praxi. Tematické oblasti výchovy sú vzájomne prepojené, prelínajú sa a nevystupujú ako samostatné a izolované časti. Nie sú uzavretým celkom, ale otvorenou obsahovou dimenziou výchovy mimo vyučovania, čo umožňuje ich aktualizáciu, inováciu a obohatenie v rámci výchovných programov školských zariadení. Napĺňaním cieľov tematických oblastí výchovy sa školské kluby detí plnohodnotne podieľajú na intrapersonálnom i interpersonálnom rozvoji detí a ich príprave na život.

Na úrovni plánovania obsahu výchovy a vzdelávania v konkrétnych školských kluboch detí sa odporúča vzájomné prelínanie a striedanie tematických oblastí výchovy. Tematické oblasti výchovy je možné implementovať v rámci všetkých druhov činností, s rešpektovaním zabezpečenia psychohygieny detí a ich oddychu v čase mimo vyučovania a v čase školských prázdnin. V školskom klube detí sa realizujú najmä oddychová a rekreačná činnosť, záujmová činnosť a príprava na vyučovanie.

6.1 Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy

6.1.1 Komunikácia a práca s informáciami

Charakteristika tematickej oblasti výchovy

Verbálna a neverbálna komunikácia, virtuálna komunikácia, efektívna komunikácia, budovanie digitálnej stopy.

Riešenie konfliktov, aktívne počúvanie, prezentačné zručnosti.

Kritické myslenie, riešenie problémov, vyhľadávanie a detegovanie informácií (fakty, argumenty, názor, pocit, hoax), objektivita subjektivita interpretácií, komparácia informácií, overovanie informácií.

Čitateľská, matematická a digitálna gramotnosť.

	Ciele tematickej oblasti výchovy Komunikácia a práca s informáciami
1.	Osvojovať si schopnosti prezentačných zručností, diskutovať, obhajovať vlastné názory s využitím analytických zručností a kritického myslenia.
2.	Vyjadrovať názory ústnou aj písomnou formou v súlade s komunikačnou situáciou, v rôznom komunikačnom prostredí.
3.	Vyjadrovať svoje myšlienky v materinskom aj cudzom jazyku, pracovať s knihou, tvoriť texty rôznych štýlov, tvoriť vlastné texty, pochopiť funkcie písanej reči a porozumieť významu textu.
4.	Aplikovať informatickú kultúru založenú na rešpektovaní právnych a etických zásad používania IKT a mediálnych produktov.
5.	Používať kritické a analytické myslenie pri poznávaní nebezpečenstva internetu a online prostredia (dostupnosť informácií, strata súkromia, otvorenosť k ľuďom).

6.	Rozvíjať jazykové a komunikačné zručnosti s ohľadom na čistotu jazykového prejavu, rozvoja slovnej zásoby a gramatickej správnosti vyjadrovania.
7.	Osvojovať si komunikačnú etiku.
8.	Využívať matematické myslenie a logické operácie v každodennom živote a štúdiu.

6.1.2 Sebarozvoj a svet práce

Charakteristika tematickej oblasti výchovy

Personalizácia – priestor pre objavovanie a definovanie seba.

Sebadôvera, sebapoznávanie – kto som, kým sa chcem stať, o čom snívam.

Manažment času (angl. time management), sebadisciplína, pevná vôľa. Budovanie „mojej značky“ – prezentovanie seba.

Mäkké zručnosti (angl. soft skills) – tímová spolupráca, kooperácia, asertivita, tvorivé myslenie, empatia.

Riešenie konfliktov, správne sa rozhodovať, vyjednávanie, atraktivita povolání, nové pracovné pozície, digitalizácia a informatizácia.

	Ciele tematickej oblasti výchovy Sebarozvoj a svet práce
1.	Prejavovať podnikavosť, iniciatívnosť, tvorivosť a prirodzenú zvedavosť pri poznávaní sveta okolo seba.
2.	Osvojovať si zručnosti riešiť konflikty, vyjadrovať svoje postoje a názory na primeranej úrovni empatie a asertivity.
3.	Zapájať sa úspešne do bežného života rozvíjaním zručností finančnej gramotnosti.
4.	Aplikovať metakognitívne stratégie pri postupoch vlastného učenia sa.
5.	Využívať vlastné záujmy na podporu sebarealizácie a voľby povolania.
6.	Aplikovať zručnosti kooperácie a spolupráce ako člen tímu, sociálnej skupiny.
7.	Nadobúdať pracovné zručnosti v rôznych oblastiach ľudskej činnosti.
8.	Byť zodpovedný za pracovné úlohy – dokončiť začatú prácu.

6.1.3 Zdravie a subjektívna pohoda

Charakteristika tematickej oblasti výchovy

Fyzické zdravie, duševné zdravie, zdravý životný štýl, životospráva, šport, cvičenie, režim dňa. Motivácia, aspirácie, túžby.

Postoje, názory.

Sila prítomného okamihu, prežívanie svojej pozície – člena tímu, skupiny ako časť rastu, života.

Subjektívna pohoda (angl. wellbeing) ako schopnosť bytia bez strachu, úzkosti, nežiaľ v obrane.

Pocit šťastia – čo ma robí šťastným, čo mi prináša radosť.

Pocit spokojnosti – zmysel života. Skutočný

život a virtuálna realita.

	Ciele tematickej oblasti výchovy Zdravie a subjektívna pohoda
1.	Vykonávať činnosti zodpovedajúce svojmu osobnému potenciálu v oblasti pohybových aktivít, športu a telesnej výchovy.
2.	Dosahovať duševnú rovnováhu prostredníctvom kompenzácie duševného a fyzického zaťaženia školského vyučovania pohybovými aktivitami.
3.	Získať informácie o zdravom životnom štýle a uspokojiť svoje fyzické potreby (spánok, strava, pohyb, odpočinok) vo svojom dennom režime.
4.	Využívať svoje osobné záujmy na vlastnú sebarealizáciu a relaxáciu.
5.	Využívať svoj talent a nadanie na vyjadrovanie svojej životnej spokojnosti.
6.	Mať pozitívny vzťah k pohybovým aktivitám a športu s ich pravidelným začlenením do denného režimu.
7.	Získať informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a vedieť poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni. Poznať dôležité linky pomoci.
8.	Upevňovať hygienické zásady, návyky základných sebaobslužných činností, poznať kultúru stolovania a aplikáciu zásad slušného správania v praxi.
9.	Prejaviť prosociálne zručnosti pri sebapoznávaní, riešení emočných problémov, mať schopnosť zvládnuť vlastné pozitívne a negatívne emócie, riešiť kvalitu vzťahov s rodičmi, spolužiakmi, učiteľmi/vychovávateľmi.
11.	Získať správne návyky držania tela a mať kultivovaný pohybový prejav.
12.	Nadobudnúť odolnosť a zdravé sociálne návyky ako prevenciu pred rizikovým správaním.

5.1.4 Spoločnosť a príroda

Charakteristika tematickej oblasti výchovy

Hodnoty v spoločnosti, sloboda, demokracia, práva a povinnosti. Ľudské práva.

Sociálne znevýhodnené (vylúčené) skupiny.

Inkluzívny prístup k životu – prijatie druhého za partnera, spoločníka, spolutvorcu.

Medziľudské vzťahy, tolerancia, akceptácia, rešpektovanie, dialóg, konsenzus, kompromis, lojalita.

Trvalo udržateľný rozvoj.

Planéta Zem.

Vesmír.

Globálne problémy ľudstva.

	Ciele tematickej oblasti výchovy Spoločnosť a príroda
1.	Utvrdzovať etické správanie, prijímanie odlišnosti, občianske postoje a zručnosti ako trvalé aspekty občianskej spoločnosti.
2.	Upevňovať vlastné poznanie a aplikáciu spoločenských, kultúrnych a právnych noriem v správaní voči okoliu.

3.	Diskutovať o mediálne aktívnych skupinách, ktoré spochybňujú demokratické hodnoty a propagujú extrémizmus v rôznych oblastiach (napr. youtuberi, influenceri propagujúci nežiadúce postoje a názory v rozpore s demokratickými hodnotami a spoločenskými normami).
4.	Aplikovať prírodovedné vedomosti a formulovať argumenty na podporu rozhodnutí a odporúčaní súvisiacich so spoločenskými alebo globálnymi výzvami.
5.	Demonštrovať zásady environmentálneho prístupu k životnému prostrediu.
6.	Rozvíjať abstraktné myslenie smerujúce k pochopeniu podstaty témy a aj experimentovanie a bádanie.
7.	Zapájať sa do výberu a realizácie dobrovoľníckych aktivít.

5.1.5 Kultúra a umenie

Charakteristika tematickej oblasti výchovy

Kultúrne dedičstvo – tradície, zvyky, obyčaje.

Rozmanitosť a vplyv iných kultúr.

Národná hrdosť, vlastenectvo. Slovensko – moja krajina.

Náboženstvo.

Národnostné menšiny.

Umenie – výtvarné, hudobné, literárno-dramatické. Sebavyjadrenie cez umenie.

	Ciele tematickej oblasti výchovy Kultúra a umenie
1.	Aplikovať podnety moderného výtvarného umenia, podnety inšpirované dejinami umenia, podnety architektúry, podnety fotografie, podnety videa a filmu, podnety elektronických médií, podnety dizajnu a remesiel, podnety spevákovej a inštrumentálnej činnosti, podnety iných oblastí poznávania sveta pri vlastnom experimentovaní, rozvíjaní tvorivosti a kreativity postavených na vlastnom zážitku a skúsenosti.
2.	Nadobudnúť interkultúrne kompetencie a uvedomovať si vzájomný vplyv rôznych kultúr na Slovensku v kontexte histórie a súčasnosti.
3.	Využívať rôzne formy umenia (hudobné, výtvarné, dramatické, tanečné) na vlastné sebavyjadrenie, originálne reflexie skutočnosti, schopnosti kritického čítania a interpretácie.
4.	Prejavovať vzťah k ľudovým tradíciám, ochrane a poznávaní kultúrneho dedičstva, poznávaniu kultúrnych hodnôt umenia.
5.	Využívať pri komunikácii a interakcii s ľuďmi poznatky o kultúrach, náboženstve a tradíciách národnostných menšín žijúcich na Slovensku.
6.	Vnímať umenie a kultúru na základe súčasných kultúrnych procesov a aktuálnych problémov, chápať význam estetických faktorov a estetickej činnosti v každodennom živote, význam umenia v živote jednotlivca a spoločnosti.
7.	Rozvíjať poznanie seba ako euroobčana v oblasti kultúry, využívať skúsenosti muzeálnej a galerijnej pedagogiky.

Záznamy o platnosti a revidovaní Výchovného programu ŠKD

Platnosť Revidovanie	Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
Platnosť ŠkVP od	01.09.2023	
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		
Revidovanie		
Platnosť ŠkVP od		